

Onni elää käsityössä.

taito ITÄ-SUOMI

VUOSIKERTOMUS 2025

VUOSI 2025

Käsityötaidot ovat olennainen osa suomalaista identiteettiä ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Kulttuuribarometri 2025 osoittaa, että 84 % suomalaisista pitää kulttuuriperinnön vaalimista ja säilyttämistä korvaamattoman tärkeinä arvoina. Vaalimisen näkökulmasta merkittävänä pidetään tapoja, perinteitä ja käden-taitoja (58 %). Kädentaidot ja niihin liittyvä aineeton kulttuuriperintö säilyvät kuitenkin vain, jos osaaminen siirtyy sukupolvelta toiselle aktiivisen tekemisen ja oppimisen kautta. Kulttuuriperinnön vaaliminen ei ole yksittäinen projekti tai markkinalähtöinen ratkaisu, vaan kansallinen tehtävä, joka edellyttää pitkäjänteistä julkista vastuuta, koulutusta ja toimivia rakenteita.

Taitojärjestön toiminta ylläpitää paikallista käsityökulttuuria ja mahdollistaa taitojen siirtymisen uusille sukupolville eri puolilla Suomea. Monien perinteisten käsityötaitojen osaaminen on tällä hetkellä vaarassa kadota, eikä käsityön aineettoman kulttuuriperinnön turvaaminen voi jäädä yksinomaan yksittäisten kansalaisten tai pienten paikallistoimijoiden harteille. Kulttuuriperintö on elävää tekemistä ja osa arkea – ei vain menneisyyden säilyttämistä.

Käsillä tekeminen lisää onnistumisen tunnetta, hyvinvointia ja elämän laatua. Tämänhetkessä maailmantilanteessa olemme erityisen iloisia voidessamme tarjota monipuolisia mahdollisuuksia käsityön pariin.

Kuluneen vuoden aikana olemme tarjonneet toimialueemme asukkaille onnistumisen iloja niin kursseilla, käsityökouluissa kuin työpajoissakin. Kenkävero tarjoaa ympäri vuoden visuaalisia elämyksiä paitsi oman talousalueen asukkaille myös vapaa-ajan asukkaille ja matkailijoille. Myös Kuopion, Savonlinnan, Varkauden ja Pieksämäen Taito Shopit saavat myönteistä palautetta toiminnasta ja viihtyisyydestään.

Kulunut vuosi oli monella tapaa mielenpainuva, hieman haikeakin. Useita vuosikymmeniä yhdistyksessä palvelleita käsityön asiantuntijoita siirtyi nauttimaan ansaituista eläkepäivistä. Elokuussa saimme järjestää valtakunnallisen Käsityögaalan, joka jää monelle mieleen kansallis- ja muinaispukujen pukuloistosta. Lähes koko vuosi Taitojärjestössä valmisteltiin yhteistä jäsenyyttä ja siihen liittyvää jäsenyyden hallintajärjestelmää.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta. Vuosi on ollut täynnä kasvua, oppimista ja yhdessä saavutettuja onnistumisia.

Olemme saaneet työskennellä inspiroivien asiakkaiden kanssa, rakentaneet vahvoja kumppanuuksia ja kehittäneet toimintaamme määrätietoisesti.

Kiitos asiakkaillemme luottamuksesta – teidän tarpeen ja toiveenne ohjaavat työtämme ja motivoivat meitä kehittämään joka päivä. Yhteistyökumppaneillemme kiitos sitoutuneisuudesta ja arvokkaasta tuesta, jonka avulla olemme voineet viedä toimintaamme eteenpäin.

Hallitukselle osoitan kiitokseni viisaasta ohjauksesta ja strategisesta tuesta, joka on luonut vankan pohjan päätöksenteollemme. Erityisesti haluan kiittää henkilöstöämme – teidän ammattitaitonne, omistautumisenne ja yhteishenkenne ovat yhdistyksemme menestyksen perusta.

Yhdessä olemme rakentaneet vahvan perustan tulevaisuudelle. Kiitos, että olette osa matkaamme.

Anne Ossi
toiminnanjohtaja

1 TAITO ITÄ-SUOMI RY KÄSITYÖALAN KEHITTÄJÄNÄ JA ASIAANTUNTIJANA

Taito Itä-Suomi ry on perustettu 1908.

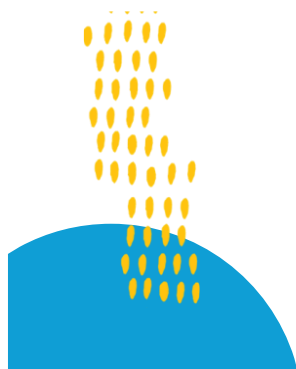
(1908–1991 Mikkelin läänin kotiteollisuusyhdistys ry, 1991–2006 Mikkelin käsi- ja taideteollisuus ry, 2006 – Taito Itä-Suomi ry) ja sen kotipaikka on Mikkelin kaupunki.

Toiminta-alueena ovat Mikkelin, Kuopion, Pieksämäen, Varkauden ja Savonlinnan kaupungit sekä Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Puumala, Pertunmaa, Mäntyharju, Rantasalmi, Sulkava, Leppävirta, Joroinen ja Heinävesi.

2 STRATEGIA JA KEHITTÄMINEN

taito
ITÄ-SUOMI

Taito Itä-Suomi – 120 vuotta

Herätämme rakkauden käsitöihin, vaalimme alueen kulttuuriperintöä ja hyvinvointia sekä luomme tulevaisuuden käsityökulttuuria Savossa.

Strategiset painopisteet

- Innostava ja jatkuvasti uudistuva toiminta houkuttelee käsityön harrastajat mukaan ja sitouttaa harrastamiseen
- Oivaltavat tuotteet ja palvelut
- kaikissa palveluissa wau!
- Varmistaa resurssien tarkoituksen mukaisuus, tehokkuus ja vaikuttavuus koko organisaation tasolla
- Aktiivista myyntityötä lisäävä koko organisaatiossa
- Talous on pidettävä vahvana

TOIMINTA

Toiminnan muodostavat Kenkävero Mikkelissä, Taito Shop Kuopiossa, Taito Shop Savonlinnassa, Taito Shop Varkaudessa ja Taito Shop Pieksämäellä sekä Taito -käsityökoulu Mikkelissä. Toimintamuodot ovat koulutus, käsityökoulu, kivijalka- ja verkkokauppa, tukkukauppa sekä ravintola- ja matkailutoiminta.

3 KÄSITYÖKULTTUURI

3.1. Kenkävero

Kenkävero tarjosi kävijöilleen jälleen vertaansa vailla olevan asiakaskokemuksen ja ainutlaatuisen käyntikohteen kotimaan matkailussa. Kansainväliset vieraatkin pääsivät tutustumaan suomalaiseen käsityökulttuuriin kulttuuri-historiallisesti merkittävässä ja ainutlaatuisessa miljöössä.

Ympärivuotinen toiminta muodostuu tapahtumista ja työpajoista, näyttelyistä, kursseista, Nikkarikoulusta sekä myymälä- ja ravintolatoiminnasta. Tapahtumista Käsityömarkkinat ja Yötapahtuma olivat jälleen erittäin suosittuja. Kuluneen vuoden kohokohta oli valtakunnallinen Käsityögaala elokuussa.

Pauliina Rundgren HandiCraftsin työpaja ja myymälä toimivat edelleen pihapiirissä ympäri vuoden. Mikkelin kansalaisopisto järjestää keramiikkakursseja navetan alakerrassa.

Kehittämistyötä vastuullisuusasioissa jatkettiin Visit Finlandin Sustainable Travel Finland (STF) -merkin ja Green Key -sertifikaatin edellyttämällä tavalla.

Tapahtumat ja näyttelyt 2025

- 6.1. Umpihanki -hiihto yhteistyössä Mikkelin kalevalaisten kanssa
- 18.1. Valtakunnallinen Käsityölauantai
- 28.2. Kalevalanpäivän kunniaksi henkilökunta pukeutui kansallispukuihin
- 7.3. Mikkelin kaupungin syntymäpäivä, käsityöbingo
- 2.5. Kenkäveronniemen kesän avaus yhteistyössä Mikkelipuiston kanssa
- 17.5. Äidit ja tyttäret -sijoituspäivä yhteistyössä Suur-Savon osuuspankin kanssa
- 20.6. Mikkelin Tuomiokirkkoseurakunnan juhannusjuhlat
- 25.6. Astuvansalmen Amatsoni näyttelyn avajaiset +dokumentti elokuva
- 25.6.-31.8. Astuvansalmen Amatsoni – Anne Mäkeläisen juhlanäyttely
- 26.6. Jäsenristeily Astuvansalmen kalliomaalauksille
- 20.6. Seurakunnan juhannusjuhlat
- 3.-4.7. Käsityömarkkinat
- 10.7. Maalaustapahtuma puutarhassa yhteistyössä taideyhdistys Mikkelangelotin kanssa
- 4.-6.7. Nelli Nooran kenkäkurssi
- 24.7. Kukkaseppelekurssi
- 2.8. Kansallispukujen tuuletuspäivä yhteistyössä Mikkelin kalevalaisten kanssa
- 27.8. Valtakunnallinen Käsityögaala
- 30.8. Sadonkorjuumarkkinat ja Marttojen sieninäyttely
- 6.9. Valtakunnallinen Käsityölauantai
- 7.9. Rihmasto Festivaali Kartanokierros -lounaskonsertti
- 27.9. Food Art of Kids -lähiruokatahtuma lapsille, yhteistyössä Hellapoliisi & Taidevaltatie Toivo ry
- 30.10. Taito Itä-Suomi ry:n jäsenilta
- 11.10. Mikkelin rautakauden ja keskiajan rajalla -makumatka muinaispukujen maailmaan -seminaari
- 19.11. Asiakasilta myymälässä
- 5.12. Kenkäveron Yötapahtuma
- 20.12. Herkkumarkkinat

Kenkäveron näkyvyyttä ja markkinointia tehtiin moneen eri suuntaan ja monien yhteiskumppaneiden kanssa.

Olimme mukana monissa seudullisissa kehittämishankkeissa;

- Mikkelin matkailukohteiden ja Saimaan saavutettavuuden parantaminen -hankkeessa / Miksei Mikkelä
- Digiporaat 2.1 -hankkeessa / Xamk
- Visit Saimaa -hankkeessa / Miksei Mikkelä
- Päämaja – Mikkelin matkailun kehittämishanke / Miksei Mikkelä
- D.O.Saimaa ja Saimaa Academy of Gastronomy / Mikkelin Seudun Matkailupalvelu ry

Tulokset

Kävijämäärä noin 155 000

3.2 Aineeton kulttuuriperintötyön edistäminen ja esiin nostaminen

Yhdistys tiivisti yhteistyötään Mikkelin Kalevalaiset ry:n kanssa. Vuoden aikana järjestettiin kolme yhteistä tapahtumaa, minkä lisäksi Mikkelin Kalevalaiset osallistuivat aktiivisesti useisiin Kenkäveron tapahtumiin.

Yhteistyövuosi käynnistyi loppiaisena Umpihankihiihdolla eli kansallispuukujen tuuletuspäivällä. Hiihdon päätteeksi osallistujat nauttivat nuotiolla paistettua tikkupullaa ja lämmintä kaakaota. Kansallispuukujen tuuletukset jatkuivat sunnuntaina 2. elokuuta Kenkäveron pihamaalla, jossa esiteltiin noin kolmekymmentä erilaista kansallispuukua.

Syksyllä yhteistyö huipentui muinaispukuseminaariin, joka pureutui rautakauden makumaailmaan. Päivä alkoi Kenkäveron rannassa rautakautisin menetelmin toteutetulla ruoanvalmistuksella: kananmunia keitettiin nuotiolla rahkasammalkerrostien välissä ja ohraieskaa paistettiin perinteiseen tapaan kaalinlehden päällä.

Seminaariosuudessa kuultiin asiantuntijoiden puheenvuoroja esihistoriallisesta ruoasta ja muinaispukujen maailmasta. Ruralia-instituutin alkuperäisasiantuntija Marjo Särkkä valotti luennollaan muinaisia ruoanvalmistustapoja, välineitä ja raaka-aineita. FT, dosentti Maarit Knuutila puolestaan avasi suomalaisen ruokaperinteen ominaispiirteitä luennollaan ”Jyvänen menneisyyttä jokaisessa leivässä”.

Päivä päättyi Mikkelin seudun ja Tuukkalan muinaispukujen pukemisnäytökseen, jossa Mikkelin Kalevalaiset opastivat asujen yksityiskohtaiseen pukemiseen.

Mikkelin seudun muinaispuku ja Tuukkalan muinaispuku olivat esillä Kenkäveron myymälässä koko vuoden. Vuorikadun kutomossa kudottiin kuuden Mikkelin seudun puvun hartiavaippakangas; edellisenä vuonna oli kudottu puvun muut osat. Tämäkin toteutettiin yhteistyössä Mikkelin Kalevalaisten kanssa.

Käsityögaalan vieraita vastaanottivat Taitoliiton toiminnanjohtaja Minna Hyytiäinen, Taito Itä-Suomi ry:n hallituksen puheenjohtaja Jukka Kumpusalo ja toiminnanjohtaja Anne Ossi.

Pukuloistoa Kenkäverossa. Käsityögaalan hauska yksityiskohta on tapahtumapaikkakuntia kiertävä käsin kudottu punainen räsymatto.

Taito Itä-Suomi jakoi Käsityögaalassa Kultainen ote -tunnustuksen mikkeliäiselle Norolan Artisanluresille. Palkinnon vastaanotti yrittäjä Jyrki Kasanen ja Petri Janhunen. (Kuvassa ylhäällä). Vuoden Taito Shop käsityötuotteeksi valittiin Aikaman tuotteet. Lisäksi Taitoliitto jakoi muita tunnustuksia.

Muinaispuvuista itsekin innostunut maakunta-johtaja Heini Utunen piti gaalan juhlapuheen.

4 KÄSITYÖN KOULUTUS JA NEUVONTA

4.1 Neuvonta- ja kurssitoiminta

Kuluneen vuoden aikana järjestimme yhteensä 164 käsityökurssia. Kevätkauden suosituimmiksi teemoiksi nousivat värikkäät vanerikorut, tuftaus, mosaiikkityöt sekä pellavamekon ompelu. Perinteisistä tekniikoista erityisesti lauta- ja pirtanauhakurssit herättivät laajaa kiinnostusta.

Vuoden käsityötekniikka, **korjaus ja kunnostus**, näkyi monipuolisena ja käytännönläheisenä toimintana. Vuoden aikana opittiin runsaasti hyödyllisiä taitoja: kursseilla ja tapahtumissa parsittiin sukkia ja neuleita, huollettiin leikkuulautoja, puhdistettiin hopeakoruja sekä kunnostettiin puutarhakalusteita.

Kenkäveron Mestarikursseilla syvennyttiin jalkineiden valmistukseen. Keväällä valmistettiin perinteisiä nahkenkiä, supikkaita ja kupposia suutarimestari Ari Tyllin johdolla. Kesällä siirryttiin kangaskenkien valmistukseen suutarimestari Nelli Nurmen opissa.

Luonnonmateriaalit ja kukat taipuivat kauniiksi sepeleiksi Tea Pulkkinen ohjauksessa, ja kranssien punontaan paneuduttiin Merily Juhansonin taitavassa ohjauksessa sekä kesällä että joulun alla.

Mestarikurssien tarjonta laajeni myös Kuopioon: keväällä järjestettiin kenkien valmistuskursseja Nelli Nurmen kanssa ja syksyllä tuohikorien punontaa Katimaria Ukkosen opetuksella.

Syksyllä tuftauksen suosio jatkui vahvana, ja opetus laajeni konetuftaukseen. Mikkelin, Savonlinnan ja Kuopion kurssilaiset pääsivät kokeilemaan tuftaamista pistoolilla ja toteuttamaan näin entistä suurempia töitä. Joulun lähestyessä suosituimmiksi teemoiksi nousivat mosaiikkintutut, himmelit ja vanerikorut.

Kaikissa toimipisteissä järjestettiin tammi- ja syyskuussa Käsityölauantai, jossa esiteltiin tulevia kursseja sekä oli korjaukseen liittyviä työpajoja.

Tilakurssien kysyntä, erityisesti työhyvinvointitoimintana (tyhy), kasvoi huomattavasti. Näiden sesonki painotui alkukesään ja joulun alle. Lyhytkurssien ohella toimintaan sisältyi senioreiden käsityökerhoja sekä neule- ja käsityöklubeja. Lasten ja nuorten kerhotoiminta oli erittäin vilkasta: osallistujia oli yhteensä 909, ja kesäleireille osallistui 38 lasta.

4.2 Taito -käsityökoulu (taiteenperusopetusta käsityössä)

Taito -käsityökouluissa opiskeli kevätlukukaudella 149 ja syyslukukaudella 145 lasta. Aikuisten ja varhaisikäisten ryhmät kokoontuivat Mikkeliissä, Anttolassa ja Kenkäverossa toimi kolme Nikkarit-ryhmää. Lisäksi ryhmiä on Varkaudessa, Pieksämäellä ja Iisalmessa.

Kevätkaudella opetuksessa jatkettiin Pelien ja leikkien maailma -teemaa. Aihe mahdollisti syventymisen pelillisyyteen eri näkökulmista ja monipuolisten käsityötekniikoiden kautta. Leikin teemaa hyödynnettiin myös tarkastelemalla esimerkiksi värien, muotojen ja valon vuorovaikutusta eri materiaaleissa.

Huhtikuussa oppilastöiden näyttely pidettiin Mikkelin kirjastossa lasten osastolla.

Syksyllä teemana oli hyvän tekijä, tavoitteena työskentelyssä oli tuottaa iloa ja hyvää mieltä toiselle ja itselle käsityön keinoin. Syksyllä Taito -käsityökoulu tuotti hyvän mielen työpajan Lasten oikeuksien päivän tapahtumaan Mikkelin kirjastossa.

Hyvän mielen kiviä maalattiin Tupala päivässä, Pienten Puistikot- tapahtumassa Rokkalassa sekä Sadonkorjuu- tapahtumassa Kenkäverossa.

Mikkeliissä Taito -käsityökoulu osallistui Hulivili-karnevaaleille. Varkaudessa käsityökoulun suositut työpajat taivoittivat Vekara-Varkaus-tapahtumien aikana yli tuhat innokasta työpajakävijää.

Taito -käsityökoulun toimintaa tehtiin tutuksi Luovuutta politiikkaan -viikon puitteissa, jossa tehdään yhteistyötä kaikkien taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa.

Syksyllä aloitimme neuvottelut Taito -käsityökoulun aloittamisesta Savonlinnassa.

4.3 Asiantuntijapalvelut ja kumppanuudet

Yhdistys myi koulutuspalveluita Soisalon seutuopistolle ja Linnalan kansalaisopistolle sekä tarjosi Taito käsityökoulun yhteyshenkilöpalveluita Taito Ylä-Savo ry:lle. Mikkelin kansalaisopisto toimi vuokralaisena Kenkäveron savipajassa.

Mikkelissä toteutettiin yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa Kulttuuripolku- ja Pienten puistikot -tapahtumat. Kulttuuripolun työpajoissa 480 toisluokkalaista tutustui kahden viikon aikana Kenkäveron historiaan ja valmisti omat kummitustaulunsa.

Suomen harrastamisen mallin mukainen kerhotoiminta, Mikkelissä nimellä **Oma juttu**, käynnistyi syksyllä kolmen käsityökerhon voimin Päämajakoululla ja Saimaanportin yhtenäiskoululla.

4.4. Tulokset ja niiden arvioin

Mittari	2025	2024	2023	2022	2021
Kurssit / asiakkaat	1 305	1 398	1 268	1 443	1 186
Käsityökoulut / asiakkaat	145	157	149	149	133
Työpajat / asiakkaat	1 190	2 309	2 953	3 036	1 924
Näyttelyissä kävijät	71 880	110 669	155 690	167 351	123 237

Kädentaitojen harrastaminen ja kiinnostus niitä kohtaan on edelleen suosittua. Luvuissa kuitenkin näkyy haaste ryhmäkokojen pienentymisestä. Vaikka käsityökurseja oli määrällisesti enemmän, keskimäärin osallistujia oli vähemmän. Käsityökouluryhmiä oli vähemmän johtuen Taito Ylä-Savon yhdistyksen vaikeuksista.

Myös tukala kuluttajien taloustilanne heijastuu jonkun verran osallistumisiin. Näyttelyissä kävijöitä oli vähemmän, koska näyttelyitä oli määrällisesti vähemmän mm. Kenkäverossa.

Verna Immonen ja Tommi Liukkonen Käsityögaala tunnelmissa.

Käsityögaalan tarjoiluissa näkyi myös käsin tekeminen ja visuaalisuus. Kuvassa Hanna-Leena Rossi Taito Satakunnasta (vasemmalla) ja Kati Korhonen Taito Pohjois-Karjalasta.

Muinaispukuseminaarissa keitettiin kanamunia nuotiolla Ruralia-instituutin alkuperäasiantuntija Marjo Särkän johdolla.

Anne Mäkeläisen Astuvan Amatsoni kesänäyttely oli Kenkäveron aitan vintillä 25.6.-31.8..

5 KÄSITYÖALAN YRITTÄJYYDEN JA TOIMINTAEDELLYTYS- TEN TUKEMINEN

Yhteistyö käsityöyrittäjien kanssa on aivan keskiössä koko yhdistyksen toiminnassa kaikilla paikkakunnilla. Käsityöyrittäjille tarjotaan tuotekehitys konsultointia, koe-markkinointimahdollisuuksia ja tuote-esittelymahdollisuuksia Taito Shop -myymälöissä ja tapahtumissa sekä tiloja näyttelyille.

Näistä mainittakoon mm.

Kenkäveron käsityömarkkinoilla oli noin 90 käsityöyrittäjää myymässä tuotteitaan. Pieksämäen Veturitorilla järjestetty Joulutori oli jälleen suosittu, myyntipaikkoja myytiin 106. Savonlinnalainen käsityöyrittäjä Kaisa Turtiainen järjesti juhluvuoden näyttelyn Taito Shopissa.

Ostimme tuotteita ja maksoimme valmistuspalkkiota käsityöyrittäjille 617 842 eurolla (v.2024 587 372 e)

6 TAITO SHOP -LIIKETOIMINTA

Yhdistyksen myymälät, Kenkävero ja 4 Taito Shop – myymälää muodostavat myymäläketjun.

Myymälöitä yhdistyksellä on Mikkelissä, Kuopiossa, Varkaudessa, Savonlinnassa ja Pieksämäellä.

Koko Taito Shop ketjussa on 15 liikettä ympäri Suomea.

Taito Itä-Suomi johtaa ja organisoii Taito Myymälät Oy:n toimintaa. Toiminta keskittyy lähinnä taitoshop.fi – verkkokaupan toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

Taito Shop -myymälöiden tuotevalikoima koostuu yhdistyksen omasta tuotannosta, paikallisten tekijöiden tuotteista, pienyrittäjien tuotteista, käsityömateriaaleista sekä myös lahjaksi sopivista innovatiivisista elintarvikkeista. Kuluneena vuonna panostettiin edelleen ns. paikallisiin uusiin tuotteisiin.

6.1.Taito shop.fi verkkokauppa

Verkkokaupan merkitys yhdistykselle on kasvanut viime vuosina, tosin kuluneena vuonna liikevaihto laski merkittävästi. Verkkokaupan tuotteiden toimitus ja pakkaaminen on keskitetty Kenkäveroon.

Verkkokaupan myynnistä valtaosa tuli edelleen tarvikepakettien, ohjekirjojen ja materiaalien myynnistä.

Kiinnostavat ja ajassa olevat tuotteet, hakukoneoptimoinnin ymmärtäminen sekä markkinoinnin oikea kohdentaminen ovat keskeisiä asioita verkkokaupan hallinnassa ja kehittämisessä.

Juvalaisen yrittäjä Merily Johansonin kranssikurssit olivat hyvin suosittuja.

Värianalyttikko Kirsi Kärkkäinen teki asiakkaille värianalyyssejä syksyn Käsityöläuantaisissa.

Kuvataiteilija Minna Immonen kuvitti Pieksämäen Vanhan kirkon sekä joulutunnelmia Varkaudesta. Joulumyyntiin kuvituksella painatettiin mm. joulukortteja ja vihkoja.

Mikkelin käsityökoulun ekaluokkaluokkalaiset Kerttu Lampinen, Elma Suhonen ja Lukas Rautiainen työn touhussa.

7 TAITOYHDISTYS KÄSITYÖVIESTINNÄN TUOTTAJANA

Valtaosa tiedotuksesta ja markkinoinnista on digitaalista. Viestinnän pitää olla myös monikanavaista. Sisältötuo-
tannon ja hakukoneissa näkymisen osuus kasvaa.

Tiedotuksessa ja markkinoinnissa painopiste onkin siirtynyt henkilöstön aktiiviseen toimintaan erilaisilla digitaal-
lisilla alustoilla sen sijaan, että ostetaan mediatilaa. Toki näkyvyyttä edelleen myös ostetaan sekä printti että di-
gitaalisista medioista, mutta vähemmän.

Tiedotusta on tehty myös erilaisia sähköpostikampanjoilla, kilpailuilla sosiaalisessa mediassa sekä osallistuttu
alueen matkailujulkaisuihin.

Kenkäveron kotisivut ovat osoitteessa www.kenkavero.fi,

Yhdistyksellä on käytössä toiset kotisivut www.taitoitasuomi.fi. Vuoden loppupuolella aloimme valmistelemaan
siirtymistä valtakunnallisille www.taito.fi -sivuille.

Kenkäverossa julkaistaan kesälehteä, jota jaetaan ilmaiseksi kävijöille ja sitä on jaossa keskeisissä matkailukoh-
teissa koko maakunnassa. Painosmäärä on 10 000 kpl.

Taito Shopit ja käsityökeskukset markkinoivat palveluita sosiaalisessa mediassa, paikallislehdissä, uutiskirjeillä
sekä suorapostitusten avulla.

Kaikilla yksiköillä on omat Facebook- ja Instagram sivut. Kenkäverolla on myös oma YouTube-kanava sekä
LinkedIn yritysprofili.

Yhdistys osallistui Kuopion Kädentaitomessuille ja Suomen Kädentaidot messuille Tampereella.

8 EDUNVALVONTA JA JÄSENYYYDET

Taito Itä-Suomi on osallistunut aktiivisesti käsityöalan, matkailun ja aluekehittämisen kannalta keskeisten organi-
saatioiden hallitustyöhön ja yhteistyöverkostoihin. Edunvalvonnan tavoitteena on ollut alan toimintaedellytysten
vahvistaminen, yrittäjyyden tukeminen, alueellisen elinvoiman edistäminen sekä kulttuuriperinnön säilyminen.

Kiinteistö Oy Kenkäveronniemi, Anne Ossi, hallituksen jäsen

Taito myymälät oy, Anne Ossi hallituksen pj

Mikkelin seudun matkailupalvelu ry, Anne Ossi varapj

Käsi- ja taideteollisuusliitto Taitoliitto ry

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Etelä-Savon kauppakamari

Savonlinnan seudun matkailu oy

As Oy Saijonhovi (Mikkelin käsityökeskus)

Kiinteistöyhtiö Martinkartano (Pieksämäki)

Pieksämäen keskustan kehittämissyhdystys PIEKSÄ RY

Savonlinnan keskustan kehittämissyhdystys SAKKE ry

Varkauden kehittämissyhdystys Potkuri ry

Mikkelin Kalevalaiset ry

Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry

Taitojärjestö järjesti Eduskunnassa kansanedustajille ja eduskunnan henkilöstölle Taitopäivän marraskuussa.

Tilaisuudessa yhdistystä edusti toiminnanjohtaja Anne Ossi.

9 TAITO ITÄ-SUOMI RY:N ORGANISAATIO

Työsuojelupäällikkö: Anne Ossi
Työsuojeluvaltuutettu: Kaisa Ronkanen

Organisaatio 24.4.2025

9.1 Vuosikokous

Jäseniä 1001 (v. 2024, 792 jäsentä).

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 29.4.2024 Kenkäverossa ja puheenjohtajana toimi Erja Mellblom.

Lisäksi yhdistyksen ylimääräinen kokous pidettiin 20.11.2025, jossa asiana oli Taitojärjestön yhtenäinen jäsenmaksu. Kokouksiin oli mahdollisuus osallistua myös etäyhteydellä yhdistyksen kaikista toimipisteistä.

9.2 Hallitus ja tilintarkastajat

Puheenjohtaja Jukka Kumpusalo, toimitusjohtaja, Mikkeli

Varapuheenjohtaja Risto Ockenström, TTM, Pieksämäki

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja, Mäntyharju

Päivi Ylönen, opinto-ohjaaja, Mikkeli

Eija Tanninen-Komulainen, Kuopio

Riitta Vahela-Kohonen, filosofian maisteri, Savonlinna

Heli Gynther, aluekehityspäällikkö, Mikkeli

Sihteeri: Anne Ossi, toiminnanjohtaja

9.3. Tilintarkastaja

KHT Jenni Kovanen

9.4 Henkilöstö

Kuluneena vuonna yhdistyksessä palkattuna työskenteli 50 henkilöä, joista vakituudessa työsuhhteessa oli 27. Henkilötyövuosia kertyi 26.

Lisäksi työssä oppijoita ja muita harjoittelijoita oli 14.

31.12.2025

Hallinto ja kehittämispalvelut

Pursialankatu 6, Kenkävero, Mikkeli

Ossi Anne, toiminnanjohtaja

Pitkänen Anne, myyntipäällikkö

Numminen Pia, koulutuspäällikkö

Vaha Reeta, puutarhuri/tuottaja

Kenkäveron myymälä

Torikka Päivi, myymäläpäällikkö

Forss Kaija, myyntiassistentti

Immonen Verna, myyntiassistentti

Kenkäveron ravintola ja leipomo

Hurreoksa Juho, keittiömestari

Kuparinen Leena, leipuri

Korpikallio Irene, puutarhuri/kokki

Bonomi Alessandro, kokki

Nikula Niina, vuoropäällikkö

Melto Sara, vuoropäällikkö

Käsityökeskus Mikkeli, Vuorikatu 5

Ronkanen Kaisa, käsityönasiantuntija

Rautio Tiina, käsityönasiantuntija

Pylkkänen Maria, käsityökouluopettaja

Happonen Hanna-Mari, käsityökouluopettaja

Hokkanen Atte, Nikkarit -käsityökouluopettaja

Taito Shop Kuopio, Haapaniemenkatu 28

Lankinen Mervi, myymäläpäällikkö

Ojanen Outi, käsityönasiantuntija

Rissanen Sanni, käsityönasiantuntija

Taito Shop Savonlinna, Puistokatu 7

Puurtinen Johanna, myymäläpäällikkö

Lampinen Maarit, käsityönasiantuntija

Louhelainen Teija, käsityönasiantuntija

Taito Shop Varkaus, Kauppakatu 17
Turtiainen Soile, myymäläpäällikkö

Taito Shop Pieksämäki, Keskustie 16
Romo Mira, myymäläpäällikkö
Pesonen Anne, käsityönasiantuntija

9.5 Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstölle tarjottiin mahdollisuutta osallistua erilaisten kehittämishankkeiden tarjoamiin koulutuksiin. Lisäksi on hyödynnetty mm. Taitoliiton erilaisia tiimikoulutuksia, jotka järjestetään pääsääntöisesti etäyhteydellä. Yhdistyksessä oli kuluneen vuoden aikana useita henkilövaihdoksia, johtuen lähinnä eläköitymisestä. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen on vaatinut kuluneena vuonna poikkeuksellisen paljon resursseja. Koko henkilöstölle järjestettiin keväällä yhteinen koulutuspäivä, jossa käytiin läpi Taito Itä-Suomen hallintatapoja ja pelisääntöjä. Myös uuden strategian visiota pohdittiin koko henkilökunnan voimin. Lisäksi eri tiimit ovat kokoontuneet ahkerasti sekä lähitapaamisiin että etäyhteydellä.

9.6. Vapaaehtoistoiminta

Kaikissa toimipisteissä on ollut mukana vapaaehtoisia käsityön asiantuntijoita, yhteensä 64 henkilöä. He ovat mm. järjestäneet työnäytöksiä tapahtumissa sekä olleet auttamassa tapahtumajärjestelyissä.

10 TOIMINNAN VASTUULLISUUS JA VAIKUTTAVUUS

Taito Itä-Suomi ry:n toiminta-ajatuksena on suomalaisen käsityön edistäminen taitona, kulttuurina ja elinkeinona Etelä- ja Pohjois-Savossa. Noudatamme toiminnassamme suomalaisen käsityökulttuurin edistämiseen perustuvaa toimintaideaa. Haluamme, että yhdistyksen palvelut ja tuotteet antavat asiakkaille tietoa, taitoa, mielihyvää, hyvinvointia, visuaalisia elämyksiä ja kädentaitojen osaamista elämän eri vaiheissa ja että innovatiivinen toiminta luo seudulle uusia työpaikkoja ja tuloja käsityö- ja pienyrittäjille.

Haluamme, että toimintamme on kestävä, ja että vastuullisuus näkyy jokapäiväisessä toiminnassamme monin tavoin. Tästä osoituksena Kenkäverolle on myönnetty kansainvälinen matkailualan Green Key-sertifikaatti sekä Sustainable Travel Finland (STF)-vastuullisuussertifikaatti. Kumpikin ohjelma edellyttää toiminnan laaja-alaisia ja vuosittain kehittyviä toimia niin sosio-kulttuurisiin, ekologisiin kuin taloudellisiin näkökulmiin liittyen.

Lisäksi kuluneen vuoden aikana valmistelimme koko Taitojärjestön yhteistä Okka-sertifikaatin saamista, pääpainona varsinainen toiminta.

10.1. Sosio-kulttuuriset vaikutukset

Useiden tutkimusten mukaan käsillä tekeminen antaa tekijälleen onnistumisen iloja, lisää hyvinvointia sekä parantaa elämän laatua. Yhdistyksen kurssi- ja työpajatoiminta mahdollistaakin uuden oppimisen ja uusien ideoiden saamisen sekä tarjoaa lisävirikkeitä käsityön harrastamiseen. Jo pelkkä lähiosallistuminen kurssille tuo monelle osallistujalle kaivattuja sosiaalisia kontakteja ja lisää näin hyvinvointia.

Vuonna 2025 nostettiin monin tavoin esiin myös alueen kulttuuriperintöä mm. kansallis- ja muinaispukuihin sekä Kenkäveron alueen historiaan liittyen.

10.2. Ekologiset vaikutukset

Kurssitoiminnalla on vaikutuksia kurssille osallistujien kulutustottumuksiin. Käsityökurseilla opitaan tuntemaan eri materiaaleja ja ymmärtämään materiaalivalintojen merkitys mm. tuotteen ominaisuuksiin, kestävyys ja ekologisuuteen. Itse tehtyjä tuotteita pidetään yleensä arvossa, ja niitä pidetään käytössä ostotuotteita pidempään. Lisäksi vuonna 2025 erilaisissa tapahtumissa ja teemapäivissä nostettiin esiin ja opetettiin erilaisia korjaus- ja kunnostustaitoja.

Yhdistyksen koko toiminnan lähtökohtana ovat arvot, joista etenkin paikallisuus ja vastuullisuus ovat tämän hetken megatrendejä. Asiakkaille tarjotaan kestävästi tuotettuja suomalaisia tuotteita, jonka puolestaan uskotaan edelleen vaikuttavan asiakkaan muihinkin kestäviin valintoihin. Tuotteemme ovat lähellä tuotettuja sekä ammattitaidolla ja eettisesti kestävässä olosuhteissa valmistettuja. Niiden raaka-aineina käytetään pääsääntöisesti uusiutuvia luonnonmateriaaleja, tuottamiseen on käytetty mahdollisimman vähän energiaa ja tuotteiden koko elinkaareen kiinnitetään huomiota. Monissa tuotteissa käsityöryttäjät ovat hyödyntäneet erilaisia kierrätysmateriaaleja edistäen näin osaltaan kiertotaloutta.

Yhdistys haluaa olla omalla alueellaan suunnan näyttäjänä vastuullisessa toiminnassa. Ekologisen kestävyys kannalta huomiota kiinnitetään monin tavoin omien toimintojen haittavaikutusten minimoimiseen ja hyötyjen maksimointiin omassa toimintaympäristössä liittyen mm. energian- ja vedenkulutukseen sekä ympäristömerkitysten tuotteiden ja materiaalien käyttöön sekä jätteiden syntyyn ja kierrätykseen. Monipuolisia kehittämistoimenpiteitä tehdään joka vuosi. Myös yhdistyksen järjestämien näyttelyiden teemoissa huomioidaan vastuullisuus, ja näin lisätään kävijöiden tietoutta ja innostusta erilaisista kestävästä käsityöteemoista.

10.3. Taloudelliset vaikutukset

Suomessa on tällä hetkellä huutava pula käytännön työntekijöistä. Osallistamalla yhdistyksen käsityöpajoihin tai käsityökouluihin osallistujat oppivat erilaisia kädentaitoja ja saavat tietoisuutta alasta, ja ainakin osan toivotaan saavan innostus myös opiskella käden taitoja vaativiin ammatteihin. Kädentaitojen oppiminen parantaa myös osallistujien kykyä omavaraisuuteen, josta tänä päivänä puhutaan paljon. Käsitöiden harrastajat ja käsityöryttäjät ovat keskimääräistä luovempia ja hallitsevat arjen taitoja.

Taito Itä-Suomi on merkittävä pienyrittäjien työllistäjä. Käsityöryttäjien ja muiden pienyritysten tuotteita ja palveluita ostetaan vuosittain noin miljoonalla eurolla. Toiminnallaan yhdistys mahdollistaa monen yrittäjän toiminnan mm. syrjäisimmillä seuduilla. Tuote- ja palveluostojen ohella yhteistyömahdollisuuksia käsityöryttäjille tarjotaan myös mm. pop up-toiminnan, näyttelyiden ja tapahtumien puitteissa. Yhdistys on aktiivisena toimijana mukana myös paikallisten elintarvikkeiden menekien edistämisessä ja tunnetuksi tekemisessä mm. ”DO-Saimaa” brändin puitteissa.

Yhdistys osallistuu aktiivisesti alueelliseen kestävä matkailun ja muun liiketoiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen mm. olemalla mukana toiminta-alueen kehittämissuhteiden toiminnassa, aiheeseen liittyvissä hankkeissa sekä alueen toimijoiden yhteistyöverkostoissa. Yhdistys myös tukee paikallisyhteisöjen toimintaa ja tekee tiivistä yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa sekä tarjoaa opiskelijoille harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja. Työllistämme myös vaikeasti työllistettäviä henkilöitä ja osallistumme erilaisiin hankkeisiin työllistymisen helpottamiseksi sekä tarjoamme kesätyömahdollisuuksia alueen nuorille.

Myymlätoiminnalla ylläpidetään myös paikallista ja suomalaista esinekulttuuria. Lisäksi yhdistys tekee omaa tuotantoa, joka kumpuaa alueen historiasta, perinteistä ja alueellisista erityispiirteistä.

1 1 TALOUS

1 1.1 Toiminnan rahoitus

Taloustilanne yhteiskunnassa on haastava. Me Taito Itä-Suomi ry:ssä olemme ainakin vielä tähän saakka pystyneet pitämään talouden kunnossa. Se vaatii kuitenkin koko ajan asioiden ennakoimista, tuotekehitystä ja toiminnan tuottavuuden seuranta. Asiat voi aina tehdä paremmin ja tehokkaammin.

Yhdistyksen tuloslaskelma jaetaan varsinaiseen toimintaan ja varainhankintaan. Varsinaisen toiminnan tuloja ovat materiaalityyppi, neuvonta- ja kurssimaksut, vuokratulot, jäsenmaksut sekä avustukset.

Liiketoiminnan tuloja ovat Taito Shoppien, Kenkäveron myymälän, verkkokaupan, tukkumyynnin ja ravintolatoiminnan tulot.

Marttaliitto ry lahjoitti Kiinteistö Oy Kenkäveronniemen osakkeet 68-75 Taito Itä-Suomi ry:lle 23.5.2025.

Kokonaisliikevaihto oli noin 3 Me.

Yhdistyksellä on vuodenvaihteessa hyvä maksuvalmius johtuen joulumyynnistä. Sesonkiluonteinen toiminta on kuitenkin haasteellinen maksuvalmiudelle toukokuun ja marraskuun lopussa, eli sesonkien alussa, kun on tehty paljon ostoja. Pitkäaikaisia velkoja ei ole.

Suurin yksittäinen investointi oli As Oy Saijonhoviin tehty lvi-remonttiin, jonka kustannuksista yhdistyksen osuus oli 169 759,93 euroa+alv. Tilat ovat Mikkelissä käsityökoulun ja kurssitoiminnan käytössä.

Tulos on voitollinen 74 379,79 e.

1 1.2 Avustukset ja niiden käyttö

Avustuksen myöntäjä	2025	2024	2023	2022	2021
Opetus- ja kulttuuriministeriö	134 000	167 000	200 000	155 000	165 000
Erillisraha	2 000		1 300	12 000	5 000
OKM / Taiteen perusopetus	129 727	106 018	104 676	97 816	95 183
Opintotoiminnan keskusliitto	17 569	14 663	23 811	22 095	26 134
*Kuntien avustukset ja kumppanuussopimukset	33 600	31 600	32 940	35 250	37 500

*Mikkelin kaupunki 26 300e + 2000e kohdeavustus. Varkauden kaupunki 5 300e

Avustusten avulla yhdistys voi toteuttaa toiminta-ajatustaan; käsityökulttuurin edistäminen taitona ja elinkeinona.

Yhdistyksen tehtävänä on tuoda käsityö mahdollisimman monen ihmisen ulottuville. Tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia taidon kehittämiseen käsityökeskuksissa, kursseilla ja teemailloissa sekä käsityökouluissa. Taitojen oppimisen lisäksi käsitöiden harrastamisella on ihmiselle muitakin myönteisiä vaikutuksia.

Kenkäveroon kohdistuvista avustuksista hyötyy paitsi yhdistys myös koko suomalainen käsi- ja taideteollisuus.

Moni Kenkäveron kävijä käy ensimmäistä kertaa käsityökulttuurikohteessa, jossa hänellä on mahdollisuus nähdä, mitä kaikkea Suomessa osataan tehdä pienissä yritysissä. Samalla hän tutustuu alan markkinointiverkostoon ja saattaa innostua kokeilemaan itsekin tekemistä.

Kenkäveron matkailullisesta vetovoimasta hyötyvät muutkin eteläsavolaiset matkailu- ja muut pienyrittäjät

12 TULOSLASKELMA JA TASE

Tase

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

	31.12.2025	31.12.2024
Aineettomat hyödykkeet	237 141,57 €	88 725,95 €
Aineelliset hyödykkeet	35 423,88 €	47 231,84 €
Sijoitukset	421 626,46 €	426 571,71 €
Yhteensä	694 191,91 €	562 529,50 €

Vaihtuvat vastaavat

	31.12.2025	31.12.2024
Vaihto-omaisuus	420 888,97 €	399 276,11 €
Saamiset	82 384,45 €	94 184,84 €
Rahoitusarvopaperit	40 175,02 €	250 000,00 €
Rahat ja pankkisaamiset	601 239,48 €	516 604,11 €
Yhteensä	1 144 687,92 €	1 260 065,06 €

VASTAAVAA YHTEENSÄ

1 838 879,83 € (2025)

1 822 594,56 € (2024)

VASTATTAVAA (Oma pääoma ja velat)

Oma pääoma

	31.12.2025	31.12.2024
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 416 832,93 €	1 360 104,93 €
Tilikauden tulos	66 235,57 €	56 728,00 €
Yhteensä	1 483 068,50 €	1 416 832,93 €

Vieras pääoma (lyhytaikainen)

	31.12.2025	31.12.2024
Saadut ennakot	22 917,40 €	24 287,78 €
Ostovelat	84 158,82 €	108 261,88 €
Muut velat	90 936,44 €	83 488,00 €
Siirtovelat	157 798,67 €	189 723,97 €
Yhteensä	355 811,33 €	405 761,63 €

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 838 879,83 € (2025)

1 822 594,56 € (2024)

Tuloslaskelma

Varsinainen toiminta

	2025	2024
Tuotot	570 627,24 €	685 173,75 €
Kulut	-703 032,58 €	-825 831,14 €
Tulos	-132 405,34 €	-140 657,39 €

Varainhankinta

	2025	2024
Tuotot	2 212 375,11 €	2 241 191,29 €
Kulut	-2 171 654,02 €	-2 239 119,94 €
Tulos	52 598,63 €	13 296,35 €

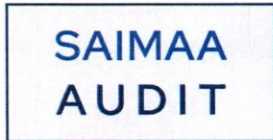
Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	2025	2024
Tuotot	12 269,45 €	10 789,40 €
Kulut	-663,32 €	-372,22 €
Tulos	11 606,13 €	10 417,18 €

Yhteenveto

	2025	2024
Kokonaistulos ennen avustuksia	-68 200,58 €	-116 943,86 €
Yleisavustukset	141 300,00 €	172 300,00 €
Tilikauden tulos ennen veroja	73 099,42 €	55 356,14 €
Verot	-6 863,85 €	+1 371,86 €
Tilikauden ylijäämä	66 235,57 €	56 728,00 €

13 TILINTARKASTUSKERTOMUS

1

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Taito Itä-Suomi ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Taito Itä-Suomi ry:n (y-tunnus 0215846-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2025. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi

tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustani.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota, enkä esitä siitä minkäänlaista varmennusjohtopäätöstä.

Velvollisuutenani on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Mikkelissä 17. päivänä maaliskuuta 2026

Jenni Kovanen
KHT